

MÉSZÁROS ERNŐ 80

ERNŐ MÉSZÁROS IS 80 YEARS OLD

Horváth László

Országos Meteorológiai Szolgálat, 1181 Budapest, Gilice tér 39., horvath.laszlo.dr@gmail.com

Mészáros Ernő, a légkörfizika és légkörkémia világhírű kutatója, a magyar levegőkémiai kutatás atyja 2015. április 12-én töltötte be 80. életévét. Ez alkalomból a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Területi Bizottságának épületében a VEAB, a Pannon Egyetem Környezettudományi Intézetével közös szervezésben ünnepi ülést tartott április 17-én. Az ülésen a volt kollégák és barátok mintegy 50-60 fővel képviseltették magukat. Mint ismeretes Mészáros Ernő 3 és fél évtizedig az Országos Meteorológiai Szolgálat munkatársa volt, ezt követően, nyugdíjba vonulásáig a Pannon Egyetem MTA Levegőkémiai Kutatócsoportjának volt vezetője. Két műhelyt, tudományos iskolát is megalapozott, ennek megfelelően az ünneplő közönség nagy része az OMSz és a Pannon Egyetem volt és jelenlegi munkatársaiból állt. Képviseltették magukat az akadémikus társak is, hiszen az ünnepeket igen aktív szerepet játszott az MTA-ban, többek között, mint volt osztályelnök és a VEAB volt elnöke.

A megnyitó beszédet a jelenlegi VEAB elnök, Pósfai Mihály tartotta. Ezután Porga Gyula Veszprém polgármestere méltatta Ernő tevékenységét, hiszen a város egyetemén eltöltött hosszú évek alatt, ahol egyébként a szerves aeroszol kutatás élvonalához tartozó kutatógárdát nevelt fel, Veszprém hírnevét is növelte. A VEAB nevében Beszteri Béla méltatta az ünnepeltet.

Tanítványai közül Bozó László, Horváth László (OMSz) és Gelencsér András (PE) tartott rövid, személyes hangulatú beszédet. Utóbbi előadásból kiderült, hogy Ernőnek szakmai „dédunokái” is vannak (tanítványok tanítványainak tanítványai), azaz az utánpótlás biztos alapokon nyugszik.

Egy külföldi „tanítványa” a világhírű német levegőkémikus prof. Detlev Möller is tartott egy rövid angol nyelvű előadást, melyben hangsúlyozta, hogy a kemény NDK-s időkben, amikor sem az információk nem juthattak be az országába, sem az állampolgárok nem juthattak ki onnan (kevés kivételtől eltekintve), Mészáros Ernő osztályán találta meg a szakmai előmeneteléhez szükséges hátteret.

Az ünnepi megemlékezésből nem hiányzott a zene és a vers sem, Kovács Attila zongoravirtuóz improvizációjában átmenetet hallhattunk egy klasszikus műből a dzsessz felé. Az ülés vége felé felvételről meghallgathattuk József Attila *Eszmélet* című költeményét Latinovits Zoltán előadásában.

Befejezésül az ünnepeket szólalt fel, igen bensőséges és megható stílusban köszönve az ünneplést, kiterve eddigi életének emlékezetes momentumaira. Az ülést egy szerény állófogadás követte.

Mészáros Ernő (Budapest, 1935. április 12.), meteorológus. ELTE-n szerzett meteorológus diplomát 1957-ben. Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSz) munkatársa 1957-1992. OMSz Központi Légkörfizikai Intézet igazgatóhelyettese (1971-1976), igazgatója (1976-1990), OMSz kutatóprofesszora (1990-1992). A Veszprémi (majd Pannón) Egyetem egyetemi tanára (1992-2005), professzor emeritus (2005-). Egyetemi doktor (ELTE) 1961, kandidátus (1966), tudományok doktora (1970), MTA levelező tag (1985), MTA rendes tag (1990), díszdoktor (1984) Nyugat-bretagne-i Egyetem. MTA Földtudományok Osztálya elnöke (1992-1999), MTA Veszprémi Bizottság elnöke (2002-2008). Meteorológiai Világszervezet (WMO) a környezeti konzultánsa (1976-1994). *Magyar Meteorológiai Társaság* tiszteleti tagja (2010). *Időjárás* (1973-; főszerkesztő 1978-1992), *Pollution Atmosphérique* (1980-), *Journal of Atmospheric Chemistry* (1983-), *Tellus* (1984-1996), *Atmospheric Environment* (1984-2001) szerkesztőbizottságának tagja. Kutatási területei a levegőkémia, a légköri aeroszol részecskék kémiai tulajdonságai és környezeti hatásai, valamint légkori nyomananyagok magyarországi, európai, valamint globális körforgalma. Foglalkozott a kénvegyületekkel és az aeroszol részecskékkel, különös tekintettel azok környezeti hatására, felhőképződési és éghajlati szerepére. Tudományos-vezetési eredménye a levegőkémiai kutatások magyarországi bevezetése és meghonosítása. A WMO Levegőkémiai Regionális Képzési Központjának vezetője (1974-1992). Kítüntetései: Akadémiai Díj (1979), Pro Natura emlékérem (1987), Schenzl Guidó-díj (1995), Szent-Györgyi Albert-díj (1997), Széchenyi-díj (1998), Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje (2005). Fontosabb publikációi: *A levegőkémia alapjai* (1977), *Atmospheric Chemistry: Fundamental Aspects* (1981), *Fizikai meteorológia* (társszerző, 1982), *Atmospheric Particles and Nuclei* (társszerző, 1991), *Global and Regional Changes in Atmospheric Composition* (1993), *Fundamentals of Atmospheric Aerosol Chemistry* (1999), *A Föld rövid története* (2001), *A környezettudomány alapjai* (2001), *Levegőkörnyezet* (társszerző, 2006), *A levegő megismerésének története* (2008), *Környezettudomány* (lexikon, 2010), *Ózonzárvárat* (2013), *Algáinvázió* (2015)

Irodalom: *Mészáros, E., 2003: A város peremétől az akadémiaiig, Mészáros, E., 2005: Történetek múlt időben.*